

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1225/2025.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria P.f.v.III.20.461/2024/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Judik Ildikó egyéni ügyvéd) útján eljárva az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria P.f.v.III.20.461/2024/7. számú végzésének, a Szegedi Ítéltábla P.k.f. III.20.031/2024/2. számú végzésének és a Gyulai Törvényszék 14.P.20.216/2023/2. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, mivel az indítvány szerint a támadott bírósági végzések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a VII. cikk (3) bekezdését valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint az indítványozó vallási egyesület 2022. március 29-én négyoldalú megállapodást kötött az alapügy alperesével, az egyik bevett egyház (a továbbiakban: bevett egyház) belső egyházi jogi személyeként működő [...] Központtal (a továbbiakban: alperes), valamint a [...] Igazgatási Központtal (a továbbiakban: Igazgatási Központ), amely az alperes által 2012-ben alapított belső egyházi jogi személy, továbbá a BENEFICIUM Mission NPC-val. A megállapodás szerint az Igazgatási Központ alapítói jogait az alperes az indítványozóra ruházza. Ennek megfelelően még aznap módosították az Igazgatási Központ alapítói okiratát az indítványozót tüntetve fel az alapítói jogok gyakorlójaként. Az indítványozó ezt követően kérelmezte a Fővárosi Törvényszéknél, hogy az Igazgatási Központot vegye nyilvántartásba az indítványozó jogi személyiségű szervezeti egységeként. 2022. július 14-én a bevett egyház törölte az Igazgatási Központot belső egyházi jogi személy nyilvántartásából. Az alperes a bevett egyház Egyháztanács határozatának rendelkezése alapján 2022. augusztus 9-

én készített egy okiratot, amelyben magát tüntette fel az Igazgatási Központ alapítói jogainak gyakorlójaként, és amelyet közölt az Igazgatási Központ pénzforgalmi számláit vezető hitelintézetekkel, illetve az állami adóhatósággal. Ezt követően az Igazgatási Központ tulajdonában álló ingatlanokra ajándékozási szerződést kötött, megszerezve azok tulajdonjogát.

- [3] Az indítványozó ezt követően keresetet nyújtott be a Gyulai Törvényszékhez (a továbbiakban: elsőfokú bíróság), melyben kérte az Igazgatási Központ alapítói okirat módosítás érvénytelenségének megállapítását, illetve ehhez kapcsolódóan az ajándékozási szerződések érvénytelenségének megállapítását. Keresetét a felek között létrejött négyoldalú megállapodásra alapozta.
- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet visszautasította. Indokolásban kifejtette, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 8. § (2) bekezdése szerint a vallási közösségi belső szabályain alapuló döntését nem bírálhatja felül. A bíróság az Ehtv. 8. § (2) bekezdése és a 11/A. §-a alapján nem vizsgálhatja az alapítói okirat érvénytelenségét, különös tekintettel arra, hogy annak előzménye a bevett egyház Egyháztanácsának határozata. Nem vizsgálhatja azt sem, hogy létezik-e az Igazgatási Központ, mi a jogállása és ki jogosult alapítói jogainak gyakorlására. Megállapította továbbá, hogy az ajándékozási szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti perben a szerződést kötő feleknek is perben kell állniuk, de a pernek nem alperese az Igazgatási Központ.
- [5] 1.2. Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az indítványozó fellebbezéssel élt a Szegedi Ítéltáblához (a továbbiakban: másodfokú bíróság), amely végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [6] A másodfokú bíróság végzésének indokolásában kifejtette, hogy az Ehtv. 7. § (2) bekezdése alapján vallási közösség többek között a bevett egyház, és az Ehtv. 10. §-a alapján egyházi jogi személy többek között a bevett egyház és annak belső jogi személye is. Az Ehtv. 11. § (2) bekezdése szerint a belső egyházi jogi személyre a bevett egyház vonatkozó szabályokat megfelelően kell alkalmazni. Az Ehtv. 11/A. §-a alapján a bevett egyház belső szabálya szerint – a jogi személyre vonatkozó törvényi rendelkezésektől eltérően – állapíthatja meg saját szervezetére vonatkozó szabályokat. Az egyházi jogi személy belső jogviszonyaiból eredő jogvitáinak elbírálására a bíróságnak pedig nincs hatásköre. Az indítványozó álláspontjától eltérően belső jogvitának nem csak a jogi személyen belüli, hanem a jogi személyiséggel rendelkező egyes vallási közösségek közötti jogvita is értendő. Következésképpen az Ehtv. 7/A. § (1) bekezdése és a 8. § (2) bekezdése alapján megállapítható, hogy a vallási közösség szabályait, szervezeti formáját megállapító döntését a bíróság nem módosíthatja, nem bírálhatja felül. Annak vizsgálata, hogy ki az Igazgatási Központ alapítói jogainak gyakorlója, vallási közösség belső jogvitáját

érintő érdemi kérdés, így nem bírósági hatáskör. Mindezek alapján az Ítélőtábla a Törvényszék végzését helybenhagyta.

- [7] 1.3. Az indítványozó a másodfokú bíróság végzésével szemben felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amely a jogerős végzését hatályában fenntartotta.
- [8] A Kúria végzésében az Alaptörvényre és az Ehtv.-re is hivatkozva megállapította, hogy az állam és egyház elválasztásnak elvéből következően egyetlen egyház belső szabályainak érvényre juttatására sem lehet állami kényszerrel igénybe venni. A vallásszabadság mint alapjog kizárólag az állami szabályokból eredő jogok és kötelezettségek bírósági előtti érvényesítését teszi lehetővé.
- [9] A Kúria kiemelte, hogy a belső egyházi jogi személy fogalmának központi eleme a létrehozó egyház belső szabálya: a belső egyházi jogi személy magával a belső szabállyal nyeri el létét és jogi személyiségét, és a belső szabály határozza meg a működését is. Alkalmazni kell rá a létrehozó egyházra vonatkozó szabályokat is. Az Ehtv. 8. § (2) bekezdéséből, 11. § (1) és (2) bekezdéséből, valamint a 11/A. §-ából együttesen következik, hogy a bevett egyház belső egyházi jogi személye által a bevett egyház másik belső egyházi jogi személye kapcsán elfogadott alapító okirat módosítás az Ehtv. 8. § (2) bekezdésének hatálya alá tartozik, így a döntést állami bíróság nem vizsgálhatja felül. A felperes személye, a bevett egyháztól független jogalanyisége és az állítása szerint vele kötött megállapodás nem emeli ki az alperes és az Igazgatási Központ közötti jogviszonyt az egyházi normarendszer hatálya alól. Tehát egy egyház belső jogi személyének az egyházi normák keretei között maradó döntése kapcsán nem jár ezért alapjogsérelemmel – nem sérti a bírósághoz fordulás jogát – az állami bíróság általi felülbírálat kizárása. Mindezek alapján a Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartotta.
- [10] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. A főtitkári hiánypótlási felhívást követően kiegészített, az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Törvényszék, az Ítélőtábla és a Kúria végzésének megsemmisítését kérte, mivel az álláspontja szerint azok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a VII. cikk (3) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria jogértelmezése sérti a vallási közösségek önállóságának elvét. Az autonómia elve alapján az Ehtv. 8. § (2) bekezdése nem jelentheti azt, hogy egy vallási közösség saját belső szabályain alapuló döntése alkalmazható egy másik, tőle elkülönülő vallási közösségre. Nem értelmezhető továbbá egy vallási közösség belső jogviszonyon alapuló jogvitája más vallási közösségek vonatkozásában is belső jogviszonyból eredő jogvitaként. Az önállóság elvét nem csak az állam és vallási közösség, hanem a vallási közösség és vallási közösség kapcsolatára is érteni kell. Egy vallási közösség nem kényszerítheti rá belső szabályain alapuló döntését egy másik vallási közösségre.

- [12] Az indítványozó szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga is sérült. A bíróságok az Ehtv. 8. § (2) bekezdésére hivatkozással kizárták számára a bírósági út érdemi igénybevételének lehetőségét annak ellenére, hogy a jogvita alapját két autonóm jogalany polgári jogi szerződéses jogviszonya képezte. A bírói út érdemi igénybevételének kizárása és az Ehtv. 8. § (2) bekezdésének értelmezése – amely vélemény szerint utat nyithat az önkényes jogértelmezésnek – a jogállamiság sérelmét is okozta.
- [13] 1.5. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz által támadott bírósági végzések tényállása nem ismertette az ügy alapjául szolgáló négyoldalú megállapodás pontos tartalmát, így az Alkotmánybíróság megkereső végzésével intézkedett annak a Gyulai Törvényszéktől történő beszerzéséről. Így a négyoldalú megállapodás pontos tartalma ez alapján volt megállapítható.
- [14] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] Az Alkotmánybíróság az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [16] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben érkezett.
- [18] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapügyben érintett felperes nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [19] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ezen követelménynek azonban csak részben tett eleget.
- [20] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét is állította. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1)

bekezdésére mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt {lásd pl.: 3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az indítvány azonban az erre vonatkozó érvelést teljes mértékben nélkülözi, így ebben a vonatkozásban az alkotmányjogi panasz érdemi alkotmányossági vizsgálatára szintén nincs lehetőség.

- [21] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésének a sérelmére is hivatkozott.
- [22] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az olyan alaptörvényi rendelkezés, amelynek címzettje nem az indítványozó, számára jogot nem biztosít, nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, ezért arra alkotmányjogi panasz sem alapítható {lásd. pl.: 3267/2014. (XI. 4.) AB végzés, Indokolás [13], 3039/2015. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az Alkotmánybíróság a 3162/2016. (VII. 22.) AB végzésében az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdése tekintetében azt állapította meg, hogy az nem minősülnek az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának {lásd: 3162/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}. Ezen döntésben ugyanakkor az indítványozók természetes személyek voltak. A 3079/2024. (III. 1.) AB határozat indokolásában azonban arra is rámutatott az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésének „[...] a címzettje nem a természetes személy, hanem a vallási közösség, melynek önállóságát az Alaptörvény védi.” Ebből következik tehát, hogy az indítványozó, mint vallási egyesület alappal hivatkozhatott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésére.
- [23] A fentiekkel együtt azonban megállapítható, hogy az indítványozó az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésére a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben hivatkozott. Állítása szerint ugyanis a bíróságok jogértelmezése elzárja a bírósághoz fordulás jogának érvényesülését, amely kihat az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésére is. Emellett a VII. cikk (3) bekezdésével kapcsolatos érvelése elsősorban az Ehtv. 8. § (2) bekezdésének alkotmányosságával függ össze. Az indítványozó azonban alkotmányjogi panaszát nem az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapozta.
- [24] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdése tekintetében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1a) és (1b) bekezdésében megfogalmazott határozott kérelem követelményének.
- [25] 2.4. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában azonban nem adott elő semmilyen érdemi indokolást. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak a fenti alaptörvényi rendelkezés sérelmét állító részét érdemben nem vizsgálta, mivel az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az ügy

érdemi elbírálásának akadályá {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]}.

- [26] 2.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is hivatkozott.
- [27] Ezen alaptörvényi rendelkezés tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [28] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele azonban, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [29] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét az indítványozó amiatt állította, mivel álláspontja szerint azáltal, hogy az eljáró bíróságok szerint jelen ügyben alkalmazni kell az Ehtv. 8. § (2) bekezdését, amely kizárja az állami bíróságok hatáskörét az egyházak belső egyházi jogi vitáinak felülvizsgálata kérdésében, elvonta tőle az Alaptörvényben biztosított bírósághoz fordulás jogát.
- [30] Az indítványozó által felvetett alkotmányossági kérdés az, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből kényszerítően következik-e, hogy állami bírósághoz lehet fordulni egy jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség belső jogi döntéseivel szemben, ha az egy jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségnek más jogi személyiséggel rendelkező vallási közösséggel kötött megállapodására hatással van, azzal összefüggésben áll. Az Alaptörvény e rendelkezését ugyanakkor nem önmagában, hanem az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésével összhangban kell értelmezni, mely szerint az állam és a vallási közösségek különváltan működnek. A „különvált működés” lehetővé (egyes esetekben pedig szükségessé) teszi annak rögzítését, hogy állami szerv (ideértve a bíróságokat) ne bírálhassák felül a vallási közösségek, egyházak belső szabályzatán alapuló döntéseit {lásd e körben hasonlóképp: 3062/2024. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [17]}. Erre tekintettel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből nem vonható le olyan következtetés, hogy

bíróság előtt megtámadható egy jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség által hozott belső egyházi döntés. Erre tekintettel az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és olyan alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amelynek részletes megválaszolását az Alkotmánybíróság indokoltnak tartaná.

[31] Mindezekre tekintettel az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében nem felel meg az Abtv. 29. §-ának.

[32] 2.6. Az Alkotmánybíróság a jelen üggyel összefüggésben, de az ügy érdemi elbírálhatóságától függetlenül megjegyzi, hogy az Ehtv. 8. § (2) bekezdése (az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésével összhangban) a vallási közösségek belső jogi és nem jogi jellegű vitáinak állami hatóságok és bíróságok általi felülvizsgálati tilalmát mondja ki, nem pedig két különböző jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség között, a világi jog alapján létrejövő jogügylet vizsgálatának a kizártságát. Jelen ügyben azonban az indítványozó nem a négyoldalú megállapodás be nem tartása miatt nyújtott be keresetet, hanem a bevett egyház belső egyházi jogi döntését támadva indított eljárást.

[33] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. §-ának, részben nem teljesítette az Abtv. 52. § (1a) és (1b) bekezdésébe foglaltakat, részben pedig nem felelt meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. december 5.

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró